

Arany János:Toldi estéje

Szerző dezs

Kötelező olvasmány,rövid összefoglaló elemzése

Arany János
Toldi estéje

A mű eredete:

Miután a
Kisfaludy-társaság 1846. február
7-én kitűzött
népies eposz pályázatára
Arany megírta a Toldit, a trilógia első
részét (mely
1847. február 6-án meg is nyerte a
pályázatot), még 1847-ben
elkészítette a
Toldi estéjét is, a trilógia befejező
részét.

Szereplők:

Toldi Miklós
Bence, a szolgája
Pósafalvi
János, hírnök
Lajos, Magyarország
királya
Gyulafi Lóránt,
vitéz
Gyulafi Bertalan, vitéz
az olasz vitéz
a kapus
Allaghi Simon, a testőrök
parancsnoka

Történet:

Első ének (41 versszak):
Toldi már megunta
életét. Három éve nem
fordult meg Budán,
mert csúnyán összeveszett a
királlyal. Édesanyja is rég jobb
létre szenderült
már. Ezért úgy határoz,
megássza saját sírját hű
szolgája, a megboldogult
"vén" Bence fiának, az "öreg"
Bencének a segítségével.
Mikor végeznek, hírnök
érkezik, Pósafalvi János, aki tudatja
az idős bajnokkal,

hogy Budán egy olasz vitéz
 bajvívásban elnyerte az
 országcímert, mindenkit
 legyőz, aki kiáll ellene, s most fennhangon szidja az
 ország becsületét.
 Toldiban újból fellángol a harci kedv,
 s elhatározza, hogy megvív az olasszal,
 de előbb még megvendégeli a
 hírnököket.

Második ének

(36 versszak):

Budán már senki
 nem mer kiállni az olasz ellen, hiszen úgyis
 vereséget szenvedne. Végül
 mégis jelentkezik két bátor
 (iker-)testvér: Gyulafi
 Lóránt és Bertalan. Azonban az olasz
 csúnyán elbánik velük: a
 küzdelemben
 Bertalan meghal, s Lórántot is csak az idegen
 vitéz lovagiassága menti meg a
 haláltól.

Harmadik ének (46

versszak):

Ekkor érkezik Toldi.
 Szőrcsuháját és ósdi
 fegyvereit látva,
 inkább tűnik barátnak, mint
 Magyarország legnagyobb hősének. A nép
 nem ismeri
 fel, ki is nevetik, s kis híja, hogy
 fegyverhordozóját, Bencét meg nem
 lincselik. A küzdelemben Toldi megöli az olasz
 vitézt, azonban még mielőtt
 bárki is szólhatna bármit, elviharzik
 a helyszínről. A király tudakolja, ki
 volt ez az ismeretlen bajnok, végül
 Pósalaki világosítja fel a
 királyt, aki
 ennek nagyon megörül.

Negyedik ének (30

versszak):

Toldit és
 Bencét Rákosmezőn éri utol a
 nép és a király
 követei, ti. a király megbánta, hogy
 elüldözte hű vitézét, s
 kész visszafogadni
 őt. A nép örömujjongása
 közepette vonulnak be a fővárosba, ahol azonban
 Toldi
 megkéri kíséreit, előbb hadd
 látogassa meg rég' nem látott budai
 házát, melyben
 már három éve nem járt
 senki.

Ötödik

ének (20 versszak, benne egy 17, illetve egy 7

versszak hosszúságú egy-egy udvaronc

által előadott ének):

Toldi felveszi ünneplő

ruháját, s elindul a királyi udvarba.
Ott az udvaroncok már javában mulatnak,
egyikük Laczfi Endre Szent László
király isteni segítségével
a tatárok ellen megvívott sikeres moldovai
hadjáratáról énekel,
míg másikkuk egy Toldit
ócsárló dalba kezd. Ekkor
lép be
Toldi, akit az előző éneken (is) felbuzdulva az
apródok kigúnyolnak. Toldi
annyira feldühödik, hogy
hármójukat azonnal agyoncsapja, s
ingerülten távozik a
király színe elől.

Hatodik ének (38 versszak):

Eközben Bence otthon
tisztítgatja ura rozsdás szerszámain,
miután kikötötte és
ételt adott a lovaknak. Toldi érkezik
vérbenforgó
szemekkel, akit szemmel láthatóan nagyon
megviselt az előző eset. Bence az
ágyra segíti az immár
haldokló hőst. Allaghi Simon érkezik a
király
parancsával: Toldit börtönbe kell vetni.
Azonban Toldit meglátva s meghallgatva
megenyhül. Lajos, a történetekről
értesülve, azonmód, minden pompa
nélkül
elindul, felkeresi régi barátját, s
mindent megbocsát neki. A hős pedig a
király kezét fogva szépen, csendben
meghal. Lajos vaskoporsóba fekteti Toldit,
s még aznap este elindul a halotti menet Nagyfalú
felé, hogy Magyarország hőseit
az önkezeléssel megásott sírba
temethessék...